BURSA MÜZESİ’NDEKİ BİR GREKÇE YAZIT:

YEDİ BÜYÜK BİLGE’DEN ÖĞÜTLER

Protagoras adlı dialogunda Platon, (Sokrates öncesi dönemde yetişmiş) en büyük **Yedi Bilge**’yi **(*Hepta Sophoi*)** şöyle sıralar: Miletos’lu **Thales**, Mytilene’li (Midilli) **Pittakos**, Priene’li (Güllübahçe/Söke) **Bias**, Atina’lı **Solon**, Lindos’lu (Rodos) **Kleoboulos**, Khenai’lı (Sparta ya da Girit ?) **Myson** ve Sparta’lı **Khilon**. Öte yandan, İ.S. 3. yüzyılda yaşamış olan filozof Laerte’li (Kilikia) Diogenes de, *Ünlü Filozofların Yaşamları, Fikirleri ve Vecizeleri* adlı eserinde **Yedi Bilge**’nin adlarını sayarken, Platon’dan farklı olarak, Myson’un yerine Korinthos’lu **Periandros**’u koyar (Myson’u **Yedi Bilge** arasında gösteren tek kaynak Platon olup, Diogenes’in İ.Ö. 6. ve 5. yüzyıllarda yaşamış olan filozoflardan oluşan listesi genel bir tasvip görmüştür).

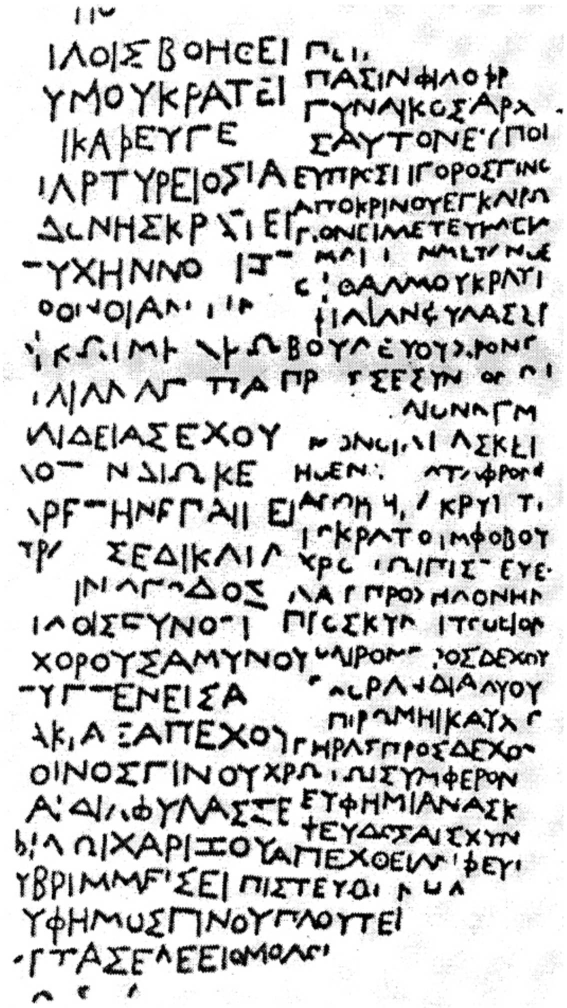

Miletopolis yazıtının Hasluck tarafından yapılan çizimi (Kaynak: JHS 27, 1901, s. 62).

Kyzikos (Erdek) ve civarında yaptığı araştırmaları ile tanınan Hasluck adlı bir araştırmacı, 1901 yılında Miletopolis’de (Kirmasti = Mustafakemalpaşa) bulup yaklaşık İ.Ö. 300 yılına tarihlediği bir Grekçe yazıt parçası yayınladı. İki sütun halindeki bu yazıtta, her biri alt alta yazılmış 50’den fazla vecize ya da öğüt yer almaktaydı. Hasluck bu yazıtı yayınlarken herhangi bir çeviri ya da yoruma yer vermemiş, bunların birer “aphorism” olduklarını ama hangi amaçla yazıldıklarının anlaşılabilmesi için yeni buluntulara gerek olduğunu belirtmişti. Şimdi Bursa Müzesi'nde yer alan bu Miletopolis yazıtındaki vecizeler şunlardı:

1 Dostlarına yardım et.

2 Öfkeni kontrol et.

3 Haksızlıklardan uzak dur.

4 Kutsal şeylere saygılı ol.

5 Zevklerini abartma.

6 Kaderi(ni) kabullen.

7 Tanrının takdirine saygı duy.

8 Yeminli/küfürlü konuşma.

9 Dost olmaktan zevk al.

10 Eğitime önem ver.

11 Onurlu olmaya özen göster.

12 İyiliği/cesareti takdir et.

13 Doğru olan şeyleri yap.

14 İyiliğe karşılık ver.

15 Dostlarına karşı kibar ol.

16 Düşmanlarına karşı dikkatli ol.

17 Aile bireylerini dindar yetiştir.

18 Beladan uzak dur.

19 Tarafsız ol.

20 Sahip olduklarını koru.

21 Dostuna karşı iyi ol.

22 Zorbalığa tenezzül etme.

23 "Hayırlı şeyleri" konuş.

24 Birşey isteyene karşı merhametli ol.

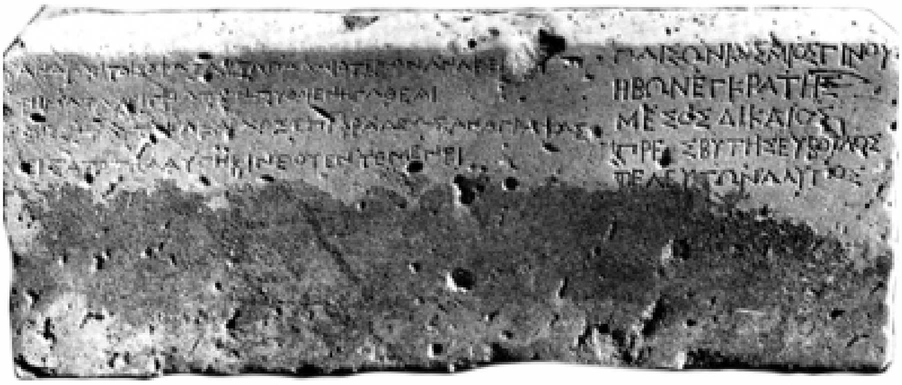

Aristoteles'in öğrencilerinden Klearkhos'un, Delphoi'da görüp kopyaladığı Vecizeler'i üzerine yazdırdığı taşın kaidesi. Solda Klearkhos'un bu konudaki bir şiiri, sağda ise Yedi Bilge'den birkaç Vecize yer almakta. (Kaynak: L. Robert, CRAI, s. 425)

[illegible]

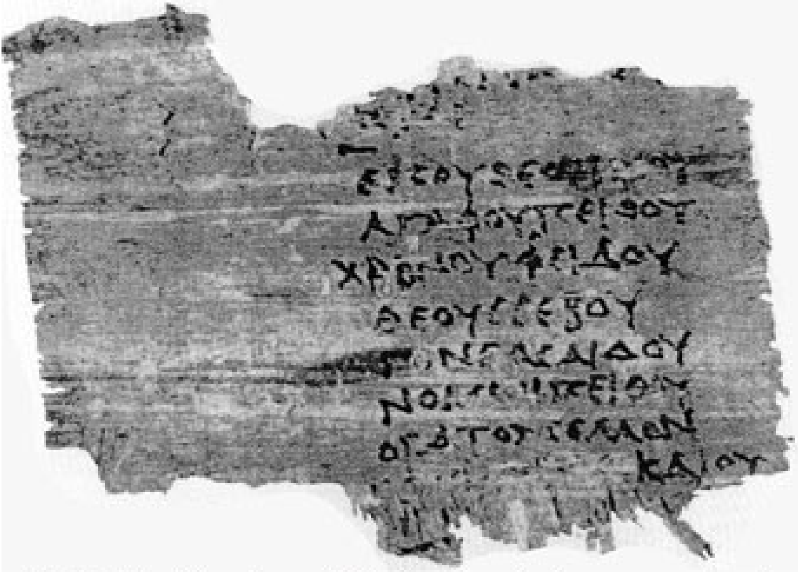

Yedi Bilge'den bazı öğütleri kaydeden ama şimdi kayıp olan Mısır kökenli bir papyrus parçası (Kaynak: A.N. Oikonomides, Classical Bulletin 63, 1987, s. 70).

[illegible]

S.E. Porter, *Handbook of Classical Rhetoric in the Hellenistic Period* (1997), 811-812.